

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

'Ik ben soms te blind
Om te zien wat ik heb
Verdwaal soms nog steeds
Ook al ken ik de weg

Ik ben vrij als een vogel
Die de storm heeft overleefd
Ik heb de wind in de rug
En ik klaag soms nog steeds

Maar ik ben gelukkig
Ook al zie ik het niet
Teveel ontevreden met alles
Te weinig tevreden met niets...'

Ik ben gelukkig...

Dit lied van Stef Bos, past naadloos bij de teksten die we vandaag hebben gelezen.

Uit Psalm 37 lazen we: 'Zoek je geluk bij de Heer.'

En uit Mattheus 5, de zaligsprekingen, felicitaties noemde Alain Verheij ze: 'Gelukkig ben je als...' Het gaat over geluk. Gelukkig ben je. Wanneer ben je gelukkig? En waar zoek je je geluk? Voor Stef Bos is het duidelijk: ik ben gelukkig, maar ik zie het soms gewoon niet, ik blijf klagen ook al lacht het leven me toe. Wat is dat toch met mij? Wat is dat toch met de mens?

We hebben maar een klein fragment gelezen van Psalm 37. Die hele psalm is geschreven door iemand die de zoektocht van mensen, naar geluk, naar succes en zegen, maar al te goed kende. En die aan den lijve had ondervonden hoe oneerlijk het leven kan zijn. Je spant je in om er wat van te maken in het leven, je doet je best op zoveel fronten, maar soms lijkt het vooral anderen voor de wind te gaan, terwijl het jou vooral zwaar valt. En dan lijkt het ook nog zo te zijn dat zij die leven zonder God of gebod het veel gemakkelijker afgaat, terwijl degenen die proberen te leven volgens Gods bedoelingen tegenslag op tegenslag kennen.

Dat is de thematiek van deze Psalm. En het gaat in deze Psalm voortdurend heen en weer tussen wanhoop en hoop, tussen verzet, berusting en aansporing: 'Erger je niet aan slechte mensen, wees niet jaloers op wie kwaad doen, maar vertrouw op de Heer, doe het goede.' En even verder: 'Blijf kalm en wacht op de Heer. Erger je niet aan wie slaagt in het leven, wie met listen te werk gaat, wind je niet op, laat je woede varen. Want wie hopen op de Heer, zullen het land bezitten. Oftewel, die hebben toekomst.' En ik stel me zo voor dat de dichter van deze Psalm het keer op keer en in steeds andere bewoordingen wil uitleggen aan zijn gehoor. Ik zie de mensen als het ware getergd voor hem staan, ze winden zich op en gaan met hem in discussie. 'Weet

je niet van het succes dat werd behaald juist door hen! Hoe kan het dat als God aan onze kant staat, dat als wij trouw zijn weg gaan, zoals jij ons steeds voor houdt, dat het juist óns zo zwaar valt? Weet je wel zeker dat God zich ons lot aan trekt? Weet je wel zeker dat hij er is en ons hoort? Waarom zouden wij niet net als de anderen gewoon vooral gaan voor veel geld en macht, voor succes en invloed?’

‘Hoe zouden we ons geluk bij God moeten vinden? Wat bedoel je daar eigenlijk mee? We willen toch ook gewoon in het hier en nu succes hebben?’

Geduldig en steeds opnieuw legt de dichter het uit. ‘Het lijkt heel wat voor te stellen, maar het is zo vluchtig; macht, aanzien, rijkdom. Echt, wie op de Heer vertrouwen, die zullen leven, die hebben toekomst.’ ‘Het ziet er imponerend uit, maar mensen vergaren hun macht ten koste van anderen, ten koste van zwakken en armen. Is dat wat je wil? Onthoud, de Heer zal de eenvoudig gelovigen steunen, hij zal voor ze zorgen, hij staat aan hun kant.’ De dichter zet zijn hoorders aan het denken. Helpt ze een afweging te maken. Waar vind je geluk? Wat is succes eigenlijk? Waar richt je je op? En wat blijft er over als alles weg zou vallen? Wat is dan werkelijk van waarde? ‘Zoek je geluk bij de Heer! Doe het goede! Zorg dat je wijs wordt, zoek naar gerechtigheid, draag Gods wet in je hart. Vredelievenden hebben de toekomst, zij die oprecht zijn en eerlijk. Houd jezelf zuiver. Doe het goede!’ Langzaam verstommen de bezwaren.

Ik heb me een poosje geleden verdiept in een boek van Alain de Botton, met de titel: Statusangst (2004). Een fascinerend betoog over wat veel mensen bewust of onbewust bezig houdt: dat we ons leven, onze maatschappelijke positie, meten met die van anderen. En hoe die kwellende gedachte mensen uit de slaap kan houden: dat je er misschien níet in slaagt om te voldoen aan het succesideaal dat door onze samenleving wordt geformuleerd. Statusangst. De angst dat je niet voldoet aan het ideaal, dat je niet de status bereikt die je voor ogen hield, terwijl het anderen wel lukt. Ons zelfbeeld is voor een belangrijk deel afhankelijk van hoe anderen over ons denken, en we hebben tekenen van respect en waardering van anderen nodig om genoeg te kunnen nemen met onszelf. Als we die niet krijgen, als we falen, of niet voldoen aan het ideaal dat veel mensen om ons heen wél lijken te halen, dan ervaren we dat als een vernedering. In onze samenleving heeft bijna iedereen hier last van, betoogt de schrijver.

Het is vast wel herkenbaar, het gevoel dat je bekruipt als je een tijdschrift openslaat, scrollt door facebook of instagram, en de gelukkige plaatjes stralen je tegemoet. Zo hoort het te zijn, een geslaagd en gelukkig gezinsleven, of je ziet de zoveelste advertentie voorbij komen van een snelle auto – dat zou toch bereikbaar moeten zijn, of je collega’s krijgen promotie, een vriend vertelt van een nieuwe baan, direct bekruipt je de gedachte, zou ook ik niet verder moeten komen.

Je gunt het de ander, maar tegelijkertijd maakt het je onrustig, ontevreden. Het kán een positieve prikkel geven, om ook te blijven jagen naar het hoogst haalbare, maar als dat niet lukt, als we falen, als het tegenzit, dan deprimeert het ons, dan kan het ons lamslaan. Zie je wel, het lukt de ander wel en mij niet, je voelt je minder waard. De schrijver geeft een aantal oplossingen. Zo gaat hij de rade bij

filosofen, en bij de kunst. Een andere oplossing om te ontsnappen aan statusangst, waar hij uitgebreid bij stilstaat, is het christendom. In het christendom bij uitstek, telt je maatschappelijke status niet. Het kan beide: een eenvoudige ambachtsman, een timmerman uit Galilea, is tegelijkertijd Zoon van God en Redder van de wereld. Je hoeft geen aardse status te verwerven om bij God in het oog te springen.

En dat brengt ons bij de tweede lezing, de felicitaties uit Mattheüs 5.

‘Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het koninkrijk van de hemel. En even verderop lezen we: Gelukkig wie zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien.’ Jezus feliciteert de mens, die nederig is. Hij prijst het kind dat zuiver van hart, dus oprecht, is. ‘Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid, zij zullen verzadigd worden.’ Hier feliciteert hij diegenen, en ik moet denken aan de jongeren, die opstaan tegen onrecht. Jezus feliciteert de barmhartigen, mannen en vrouwen met een warm hart voor hun medemens. En hij prijst de vredestichters, als hij zegt, zij zullen kinderen van God genoemd worden, zonen en dochters van God, oftewel superhelden. Ook hier ontdekken we, net zoals in de woorden van Psalm 37, wat werkelijk van waarde is in het leven. Wat blijft, ook als materiele zaken zouden wegvallen. En, waar het geluk te vinden is.

Zo op de drempel van de zomer, zomervakantie en de tijd van bezinning die dit van nature vaak is, helpt dit Bijbels perspectief om voor onszelf na te gaan, wat voor ons werkelijk van waarde is. Waar we ons geluk zoeken, en vinden. In onze gemeente staan er meer mensen op een drempel, ze maken zich klaar voor een nieuwe fase, een nieuwe start. Er zijn tieners die dit jaar groep 8 en daarmee hun hele basisschoolperiode afsluiten. Er zijn misschien jongeren geslaagd, voor hun examen, een propedeuse, een opleiding. Sommigen zoeken naar een nieuwe opleiding. Er zijn gemeenteleden bezig met de zoektocht naar ander werk. Er zijn onder ons mensen die een relatie moesten beëindigen, en anderen die de liefde vonden, of weer terugvonden. Renate rond vandaag haar stage af in onze gemeente. Vandaag maken we even een pas op de plaats. Laten we ons aansporen door het vurige pleidooi van de dichter van Psalm 37; ‘Zoek je geluk bij de Heer! Laat je niet van de wijs brengen door de mensen om je heen!’ En Jezus’ woorden willen gehoord worden: ‘Houd je hart zuiver! Ik feliciteer je als je barmhartig bent, als je onrecht bestrijdt en vrede sticht!’ Te midden van alles dat ons in onze tijd wordt aangereikt en soms ook opgelegd aan nastrevenswaardige posities, aan geluk dat vooral met glitter, blingbling en geld te maken heeft, is dit een perspectief om ter harte te nemen. En om het gesprek daarover te voeren met elkaar: waar doe jij het eigenlijk allemaal voor? Wat jaag je na? Zoek je wat je vindt?

‘Voor mij is geluk...’ dit lied (783, Liedboek) zullen we de komende weken elke zondag zachtjes mee neuriën. Het is een lied voor kinderen, maar net zo goed voor ons allemaal.

Het is een lied om de zomer mee in te luiden. Voeg er je eigen woorden aan toe. Wat is geluk voor jou? Amen